

Webinar belevingsonderzoek veiligheid Chemelot

Lijst van vragen en antwoorden

Op donderdag 15 april organiseerden Veiligheidsregio Zuid-Limburg, RIVM, Chemelot, gemeenten, GGD en provincie, een webinar voor omwonenden van Chemelot. Onderwerp was het RIVM-onderzoek naar de veiligheidsbeleving van bewoners rondom het chemiecluster. In dit document geven we antwoord op alle vragen die tijdens het webinar zijn gesteld. Heb jij een aanvullende vraag over het onderzoek of over het vervolg? Stuur dan een mail naar het RIVM (veiligheidsbeleving@rivm.nl) of naar Veiligheidsregio Zuid-Limburg (info@vrzl.nl).

Datum webinar: 15 april 2021

Publicatiedatum lijst van vragen en antwoorden: 22 april 2021

Onderzoek RIVM

Het eerste deel van het webinar bestond uit een presentatie van Jeroen Neuvel en Liesbeth Claassen van het RIVM. Zij lichtten toe op welke manier het onderzoek naar de veiligheidsbeleving van omwonenden van Chemelot tot stand gekomen is. Bovendien gingen zij dieper in op de resultaten en de conclusies die zij daaraan verbinden. De vragen die naar aanleiding van hun presentatie gesteld werden, worden hieronder beantwoord.

Algemene vragen over onderzoek

Kunnen de vragen die aan de 5.000 bewoners gestuurd zijn, gedeeld worden?

RIVM: De vragenlijst is opgenomen als bijlage bij het rapport (bijlage 3 p. 96):

<https://www.rivm.nl/publicaties/peilen-van-veiligheidsbeleving-en-informatiebehoeften-van-omwonenden-rond>

Wat wordt in het onderzoek verstaan onder 'dicht bij Chemelot'?

RIVM: We bedoelen hier de gemeenten die aan de Chemelot-site grenzen en binnen de gemeente de wijken die aan de Chemelot-site grenzen.

Deelnemers onderzoek en vragen over de onderzoeksmethode

Hoe beoordelen jullie de score van 913 respondenten uit een groep van 5.000 aangeschrevenen t.o.v. andere onderzoeken?

RIVM: Bij het opzetten van het onderzoek streefden we naar minimaal 700 deelnemers uitgaande van een respons van 14%, zoals verkregen bij de belevingsthermometer (een belevingsonderzoek in Deventer en Zaandam). Van de aangeschreven adressen voor het belevingsonderzoek Chemelot vulden 913 bewoners (18%) de vragenlijst in. Er hebben daarmee voldoende mensen deelgenomen aan het onderzoek voor een betrouwbare steekproef.

Is er nog duidelijkheid over waarom er zo weinig jongeren zich hebben aangemeld voor dit onderzoek?

RIVM: Een van de redenen is wellicht dat we de uitnodiging hebben gericht aan de bewoners van een adres en niet gericht naar een persoon. Dit kan verklaren waarom bijvoorbeeld de ouders hebben gereageerd. Een andere reden is dat jongeren nog maar weinig gebruik maken van schriftelijke communicatie en daardoor niet goed bereikt worden via schriftelijke uitnodigingsbrieven (de lage respons onder jongeren is overigens een bekend probleem bij vragenlijstsonderzoeken).

5.000 mensen zijn bevestigd en 180.000 mensen wonen hier. Hoe is de keuze gemaakt?

RIVM: Er is een steekproef gedaan onder 5.000 adressen, getrokken uit de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG). Dit is een openbaar adressenbestand. Er zijn per deelnemende gemeente minimaal 750 adressen geselecteerd om te benaderen voor het onderzoek om grote verschillen tussen gemeenten te signaleren. Dit is in hoofdstuk 2.4 van het rapport verder toegelicht.

Zitten er onder de respondenten ook mensen die op de Chemelot-site werken?

RIVM: Op de vraag 'Wat is uw binding met Chemelot?' (waarbij meerdere antwoorden mogelijk waren) kruiste 41% een vorm van economische binding aan. Van deze groep gaf 5% aan op dit moment werkzaam te zijn op de Chemelot-site.

De inwoners van Echt-Susteren zijn echt geen omwonenden. Koningsbosch ligt op 14 km afstand. Waarom is de term 'omwonenden' niet gerelateerd aan de 1% letaliteitsgrens, bijvoorbeeld 1,5 x die afstand?

RIVM: In dit onderzoek is het begrip 'omwonenden van Chemelot' ruim opgevat. Ook mensen die niet vlak naast Chemelot wonen, kunnen zich zorgen maken over de veiligheid van Chemelot en de risico's voor hun leefomgeving en behoefte hebben aan aanvullende informatie (zie ook antwoord op volgende vraag).

Waarom is gekozen om niet alleen bij directe buurgemeenten, maar ook net daarbuiten (Echt-Susteren en Beekdaelen) mensen te vragen om deel te nemen aan het onderzoek? Zelfs buiten de grenzen van de Veiligheidsregio waarbinnen Chemelot valt? (Echt-Susteren = Veiligheidsregio Limburg-Noord)

RIVM: Deze laatste twee gemeenten zijn meegenomen om te verkennen of mensen die verder van Chemelot af wonen zich meer of minder zorgen maken over de veiligheid van Chemelot en om te verkennen wat hun informatiebehoefte is. In overleg met de gemeente Echt-Susteren en de Veiligheidsregio Limburg-Noord zijn alleen inwoners van de zuidelijke kernen van Echt-Susteren benaderd voor het onderzoek. Het gaat hierbij om Roosteren, Susteren, Koningsbosch en Nieuwstadt. Deze kernen liggen het dichtst bij Chemelot.

Is er ook onderzoek in België gedaan?

RIVM: Er zijn adressen in België (en Duitsland) die dichterbij Chemelot liggen dan adressen in de geselecteerde gemeenten. Deze adressen zijn echter niet benaderd voor dit onderzoek. Prioriteit was om voor Nederland een instrument te ontwikkelen om veiligheidsbeleving en informatiebehoefte van omwonenden te peilen. Dit instrument zou wel doorontwikkeld kunnen worden tot een internationaal instrument dat o.a. ook in België ingezet kan worden, maar dit valt buiten de scope van dit onderzoek.

Vragen over de resultaten/conclusies van het onderzoek

Het hoofddoel van dit onderzoek is om instrumenten te ontwikkelen. Dan moet je achteraf toch kijken of je het goed gedaan hebt. Is dat gedaan?

RIVM: In hoofdstuk 5 van het rapport wordt ingegaan op enkele sterktes en zwaktes van: 1) de gehanteerde werkwijze en, 2) de peiling die is uitgevoerd onder omwonenden van Chemelot via een vragenlijst en focusgroepbijeenkomsten. De uitkomsten van dit onderzoek geven een helder beeld van de veiligheidsbeleving van omwonenden. We concluderen dat de werkwijze zeker bruikbaar is voor belevingsonderzoeken in andere chemieclusters of rond andere (petro)chemiebedrijven, mits rekening wordt gehouden met specifieke vragen die kunnen leven bij andere clusters of bedrijven. Er zijn wel een aantal aandachtspunten. Zo bleek dat de steekproef niet geheel representatief was (jongeren en in mindere mate vrouwen waren ondervertegenwoordigd) en op sommige punten zou de vragenlijst moeten worden aangescherpt om de interpreteerbaarheid te verhogen.

Wat was uw hypothese en bevestigen de resultaten uw hypothese?

RIVM: We verwachtten vooraf dat de veiligheidsbeleving en informatiebehoefte samen zou hangen met de afstand tot Chemelot. Dit is uit het onderzoek ook naar voren gekomen. De vragen in de vragenlijst beoogden aspecten die samenhangen met veiligheidsbeleving (determinanten) te meten. Deze werden geselecteerd op basis van de theorie en eerdere onderzoeken (al zijn niet alle mogelijke determinanten van veiligheidsbeleving, zelfredzaamheid of vertrouwen onderzocht). De uitgevoerde statistische analyse (factoranalyse) bevestigde de verwachte samenhang tussen de vragen grotendeels zodat voor de verschillende determinanten constructen (ook wel factoren genoemd) konden worden samengesteld. Deze aldus samengestelde determinanten bleken in meer of mindere mate samen te hangen met de beleving van veiligheid (zie ook paragraaf 2.3 in het rapport).

Het gaat om beleving van 'veiligheid' maar de conclusie is dat 16% zich 'onveilig' voelt. Vertekent dat niet de beeldvorming?

RIVM: Met betrekking tot het veiligheidsgevoel concluderen we dat een minderheid van de bewoners rond Chemelot zich onveilig voelt (één op de zes deelnemers gaf aan zich onveilig te voelen). De meeste deelnemers aan het onderzoek voelen zich veilig noch onveilig door de nabijheid van Chemelot of voelen zich (heel) veilig. Deelnemers die in de buurt van Chemelot wonen, voelen zich vaker onveilig. Deelnemers uit dorpen en steden die grenzen aan Chemelot ervaren ook vaker en meer hinder van Chemelot dan deelnemers die verder van de Chemelot-site af wonen. Deelnemers die een economische binding hebben met Chemelot voelen zich veiliger dan mensen die geen economische binding hebben met Chemelot, maar ervaren net zoveel hinder als mensen zonder economische binding met Chemelot.

Ik hoorde dat circa 40% zich veilig voelt, terwijl tegelijkertijd gemeld wordt dat de meerderheid zich wel veilig voelt.

RIVM: 43% van de deelnemers aan het vragenlijstonderzoek voelt zich veilig noch onveilig door de nabijheid van Chemelot. 16% zegt zich (heel) onveilig te voelen. 41% voelt zich (heel) veilig.

Is er ook een verschil in beleving van veiligheid tussen mensen die een binding hebben met Chemelot en de mensen die geen binding hebben met Chemelot?

RIVM: Deelnemers die een economische binding hebben met Chemelot voelen zich veiliger dan mensen die geen economische binding hebben met Chemelot, maar ervaren net zoveel hinder als mensen zonder economische binding met Chemelot.

Het lijkt erop alsof de onderzoekers puur cijfers verzamelden en niet keken naar wat die cijfers inhouden

RIVM: Er is juist gekozen voor een werkwijze waarbij kwantitatieve data zijn gecombineerd met kwalitatieve data. De uitkomsten van de vragenlijst geven een kwantitatief beeld van de veiligheidsbeleving van omwonenden. De interviews voorafgaand aan het vragenlijstonderzoek boden de mogelijkheid om belangrijke zorgen en thema's voor de vragenlijst te signaleren. De inzichten uit de focusgroepen bieden, samen met de antwoorden op de open vragen uit de vragenlijst, duiding van de cijfers. Ook bieden ze aanvullende inzichten in de zorgen van bewoners over de veiligheid en in hun behoefte aan (aanvullende) informatie. Voor het peilen van de veiligheidsbeleving en informatiebehoeften is deze combinatie van instrumenten waardevol gebleven.

In het rapport staat: 'Daarentegen was slechts 23% het (helemaal) eens met de stelling: 'Een incident met gevaarlijke stoffen bij Chemelot zal letsel bij mij veroorzaken (gewond raken of overlijden)'. Wat staat daar in feite? 23% van de mensen denkt dat een incident bij een bedrijf waar ik verder niks mee te maken heb kan voor mij als gevolg hebben dat ik gewond raak of sterf. Dat is nogal wat. Bent u het met mij eens dat 23% een ENORM aantal is?

RIVM: Het percentage geeft inderdaad aan dat een aanzienlijk deel van de deelnemers verwacht dat incidenten met gevaarlijke stoffen hen zelf schade kan toe brengen. We vonden vergelijkbare uitkomsten in ons belevingsonderzoek in Deventer en Zaandam. Kanttekening hierbij is dat één op één vergelijken met uitkomsten van andere onderzoeken niet zomaar mogelijk is, bijvoorbeeld omdat de stelling onderdeel was van een andere vragenlijst.

Van de mensen die aangeven zich onveilig te voelen, is daarvan bekend in hoeverre dat te maken heeft met niet weten wat te doen/handelen bij incident of met vertrouwen in Chemelot en overheid?

RIVM: We hebben onderzocht hoe de verschillende aspecten van veiligheidsbeleving samenhangen met determinanten van veiligheidsbeleving. Hieruit blijkt dat vertrouwen in

risicomanagement zowel vrij sterk samenhangt met aspecten van de veiligheidsbeleving als ook met het goed geïnformeerd voelen bij een meegemaakt incident en zich zelf verantwoordelijkheid voelen voor voorbereiding op een incident. De verschillende aspecten van zelfredzaamheid (uitgevraagd met de volgende stellingen); Als er bij Chemelot een incident gebeurt, heb ik er vertrouwen in dat ik mijzelf in veiligheid kan brengen om de gevolgen voor mijzelf te beperken', 'Ik weet waar ik informatie kan vinden over wat ik moet doen tijdens een incident bij Chemelot', 'Als de sirene op een ongebruikelijk tijdstip gaat, dan is er iets ernstigs aan de hand', 'het heeft nut te zorgen dat ik gewaarschuwd kan worden' en 'Heeft u zelf iets gedaan om u voor te bereiden op een eventueel incident bij Chemelot?') bleken niet (sterk) samen te hangen met de veiligheidsbeleving. Een gebrek aan kennis over hoe men zichzelf bij een incident kan beschermen werd in de focusgroepen ook niet genoemd als reden om zich onveilig te voelen. Ook bij de vraag wat mensen nodig hebben om zich veiliger te voelen, gaf in de focusgroepen niemand aan meer informatie of *tools* nodig te hebben om zichzelf te beschermen op het moment dat er een incident plaatsvindt.

Door de breedte van het onderzoek dreigt het grote gevoel van onveiligheid van bewoners in de directe omgeving sterk te verwateren. In geval het onderzoek over heel Limburg genomen zou zijn, was dit gevoel wellicht geheel verwaterd.

RIVM: Het rapport beschrijft ook de verschillen in veiligheidsgevoel tussen deelnemers aan het onderzoek. We concluderen dat deelnemers die in de buurt van Chemelot wonen, zich vaker onveilig voelen. Deelnemers uit dorpen en steden die grenzen aan Chemelot ervaren ook vaker en meer hinder van Chemelot dan deelnemers die verder van de Chemelot-site af wonen.

Hoe verhoudt dit onderzoeksresultaat zich met andere industriële sites zoals Moerdijk?

RIVM: Er zijn wel andere (belevings)onderzoeken geweest in andere plaatsen, maar niet dit exacte onderzoek. Hierbij zijn de vragen wellicht net wat anders gesteld dus dit zijn geen één op één vergelijkbare onderzoeken.

Vragen over de eventuele herhaling van het onderzoek

In de afgelopen twee weken is het vertrouwen in Chemelot ernstig beschadigd als gevolg van een uitzending van NPO over de lozing van grote hoeveelheden verontreinigd afvalwater in de Maas en een publicatie in De Limburger over ernstige bodemverontreiniging op Chemelot. Wanneer herhaalt het RIVM dit onderzoek? Jaarlijks of alleen ad hoc?

RIVM: Het hoofddoel van dit onderzoek was om instrumenten te ontwikkelen voor het peilen van de veiligheidsbeleving en informatiebehoeften van bewoners rondom (clusters van) chemiebedrijven, en om te verkennen of de uitkomsten van deze peiling handelingsperspectieven kunnen bieden voor (risico)communicatie en veiligheidsbeleid. Om inzicht te krijgen in de bruikbaarheid van de toegepaste instrumenten is het instrument gebruikt bij een concrete casus: Chemelot. Vragen en clusters van vragen uit de ontwikkelde vragenlijst zijn geschikt en vrij te gebruiken voor herhalingsonderzoek door RIVM of een andere partij. Er zijn met het RIVM geen verdere afspraken gemaakt over de uitvoering van vervolgonderzoek.

Vragen over het advies dat het RIVM geeft op basis van de conclusies

Wat is jullie advies hoe het vertrouwen verder vergroot kan worden?

RIVM: In de literatuur over risicoperceptie (zie ook hoofdstuk 7 van het onderzoeksrapport) zijn verschillende dimensies te onderscheiden die samen het vertrouwen van mensen in risicobeheersende instanties vormen. Op basis van deze dimensies, kan communicatie

rondom een chemiecluster als Chemelot erop worden gericht om het vertrouwen te vergroten door:

- meer openheid van zaken te geven en inzichtelijk te maken wat partijen doen om de veiligheid te vergroten;
- hoe hier toezicht op wordt gehouden;
- hoe geleerd is van het verleden;
- hoe partijen rekening houden met de belangen en zorgen van omwonenden en omwonenden hierin mee te nemen.

Hierbij is het van belang dat de informatie die bewoners ontvangen open, helder en consistent is. Daarbij dient te worden ingegaan op de verschillende informatiebehoeften van omwonenden:

- Informatie over de stoffen waarmee gewerkt wordt, de processen, de risico's/ gevaarsscenario's, mogelijke incidenten die kunnen gebeuren.
- Bij verandering in normale situatie; snelle, volledige/ gedetailleerde informatie.
- Wanneer een incident voorbij is informatie over wat er gedaan is en wat de risico's zijn geweest voor de gezondheid van omwonenden.

Naast het beschikbaar stellen van de informatie is het van belang om de informatie ook expliciet onder de aandacht te brengen via meerdere kanalen en duidelijk te maken hoe partijen bereikt kunnen worden (en dat ze bereikbaar zijn).

Van onderzoeksresultaten naar risicocommunicatie

Tijdens het tweede deel van het webinar kwam Mick Claessens van Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) aan het woord. Namens de werkgroep risicocommunicatie Chemelot lichtte hij toe op welke manier de onderzoeksresultaten gebruikt worden om de risicocommunicatie met de omgeving te verbeteren. De vragen die naar aanleiding van zijn presentatie gesteld werden, worden hieronder beantwoord.

Communicatieaanpak werkgroep risicocommunicatie Chemelot

Wat betekenen de conclusies van het RIVM nu voor een aanpak?

VRZL: De resultaten, conclusies en aanbevelingen van het RIVM nemen wij uiterst serieus. Op basis daarvan gaan we de komende tijd bepalen wat nodig is om de risicocommunicatie te verbeteren. Op welke manier we dat gaan doen, beschrijven we in het communicatieplan 'samen communiceren', dat eind juni klaar is. Naast het RIVM-onderzoek maken we ook gebruik van andere inzichten en adviezen. Daarbij speelt onder andere [het adviesrapport van het Instituut Fysieke Veiligheid \(IFV\)](#) een grote rol.

Wat zijn de concrete stappen die Chemelot gaat nemen met de resultaten van het onderzoek? De gevoelens van onveiligheid zijn er dus. Groot of klein.

Chemelot: Chemelot neemt de resultaten, conclusies en aanbevelingen van het RIVM uiterst serieus. Daarom zetten wij ons, binnen de werkgroep risicocommunicatie Chemelot, samen met overheidspartijen in om de (risico)communicatie met de omgeving te verbeteren. Wat de werkgroep concreet gaat doen om de communicatie te verbeteren, wordt beschreven in het communicatieplan 'samen communiceren'. Dat plan is eind juni klaar.

Er wordt gesproken over veiligheidsregio in enkelvoud. De gemeente Echt-Susteren is onderdeel van Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN). Wordt deze veiligheidsregio ook betrokken?

VRZL: Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN) is al in een vroeg stadium betrokken bij de risicocommunicatie rondom Chemelot en is onderdeel van de werkgroep risicocommunicatie Chemelot. Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) fungeert echter als coördinator van die werkgroep. Chemelot ligt namelijk op het grondgebied van Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Uiteraard werken beide veiligheidsregio's intensief samen op het gebied van risico- en crisiscommunicatie.

Ik mis de brandweer en de GHOR bij de groep communicatie terwijl politie er wel apart vermeld staat.

VRZL: De brandweer maakt deel uit van Veiligheidsregio Zuid-Limburg en de GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio) is onderdeel van GGD Zuid Limburg. Beide organisaties zijn dus vertegenwoordigd in de werkgroep.

Welk % van de omwonenden die zich onveilig voelen wordt acceptabel gevonden?

VRZL: In het onderzoek van het RIVM konden respondenten aangeven hoe veilig zij zich voelen: 43% voelt zich veilig, 41% voelt zich noch veilig, noch onveilig, en 16% van de omwonenden voelt zich onveilig. Wij willen dat zo min mogelijk omwonenden zich onveilig voelen, maar hangen daar geen concreet percentage aan. Met communicatie willen we een belangrijke bijdrage leveren aan het veiligheidsgevoel, zodat mensen zich veiliger gaan voelen, of zich veilig blijven voelen.

Meer dan 4 jaar wordt reeds verzocht om verbetering van de risicocommunicatie en calamiteitencommunicatie, en nog steeds is er nauwelijks iets verbeterd! Ook in het

verleden zijn er onderzoeken geweest, maar daar wordt blijkbaar niets mee gedaan. Het duurt veel te lang. Waarom zou het nu wel lukken om een verbeter slag te maken?

VRZL: De onderzoeksresultaten van het RIVM zijn voor ons énorm waardevol. Aan de hand van resultaten gaan we de risicocommunicatie verbeteren. Door het onderzoek weten we nu precies welke informatie mensen willen hebben. Daardoor kunnen we onze communicatie heel gericht inzetten en verbeteren. Daarnaast is de samenwerking tussen Chemelot en alle relevante overheidspartijen in Zuid-Limburg verder verbeterd. Eind juni verschijnt een gezamenlijk communicatieplan. Daarin beschrijven we wat we gaan doen om de risicocommunicatie naar een hoger plan te tillen. Dat hebben we nog niet eerder op deze manier gedaan. Zo werken we héél gericht aan het verbeteren van de (risico)communicatie met de omgeving. En op die manier zorgen we ervoor dat we onze krachten bundelen en zo effectiever kunnen communiceren.

Zijn er al enkele voorbeelden/ideeën die je kan benoemen over het communicatieplan en 'hoe' inwoners te informeren en het veiligheidsgevoel te verbeteren?

VRZL: Er zijn voorbeelden, maar de situatie rondom Chemelot blijft uniek. Daarom is het ook zo waardevol dat we door het RIVM-onderzoek inzicht hebben in de beleving van omwonenden van Chemelot. Elke situatie is anders. En juist de specifieke situatie bepaalt de veiligheidsbeleving van mensen. Op basis van de beleving gaan we nu bepalen welke communicatie zinvol of effectief is. In ons communicatieplan geven we concreet weer wat we gaan doen.

Wat kunnen we leren van andere branches, zoals de luchtvaart? Ook daar is sprake van (on)veiligheidsbeleving.

VRZL: De beleving van veiligheid is een breed thema. Ook ten aanzien van andere (mogelijke) veiligheidsrisico's voelen mensen zich veilig of onveilig. We zijn voortdurend op zoek naar voorbeelden van 'goede communicatie' met de omgeving. Als je een goed voorbeeld ziet, dan ontvangen we dat graag. Stuur dan een mailtje naar info@vrzl.nl en vermeld daarbij 'Risicocommunicatie Chemelot' als onderwerp. Alvast bedankt!

Vervolg vragen en het delen van beide presentaties

Er werd ook vragen gesteld die betrekking hadden op het stellen van aanvullende vragen en het delen van de gegeven presentaties. Hieronder beantwoorden we die vragen.

Is het mogelijk om de PowerPoint-presentaties te ontvangen?

RIVM & VRZL: Iedereen die heeft deelgenomen aan het webinar heeft de PowerPoint-presentaties inmiddels via mail ontvangen. De presentaties zijn ook te vinden in een nieuwsbericht op de website van Veiligheidsregio Zuid-Limburg: www.vrzl.nl.

Waar kan ik nog verduidelijkende vragen stellen?

RIVM & VRZL: Aanvullende vragen over het onderzoek kun je stellen aan het RIVM. Stuur dan een mail naar veiligheidsbeleving@rivm.nl. Heb je vragen over wat er met de resultaten gebeurt? Stuur dan een mail naar Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Dat kan via info@vrzl.nl. Geef dan in het onderwerp aan dat je vraag gaat over 'Risicocommunicatie Chemelot'. We komen er dan zo snel mogelijk bij je op terug.

Overige vragen

Er is ook een aantal vragen gesteld die niet specifiek gingen over de inhoud zoals besproken tijdens het webinar. Deze vragen vind je hieronder.

Gevoelens spelen een grote rol in het onderzoek. Zeer belangrijk zijn de feiten, met andere woorden: worden bij een incident ook metingen uitgevoerd op grotere afstand?

VRZL: Dit was geen onderdeel van het onderzoek. Er worden bij incidenten inderdaad metingen uitgevoerd op grotere afstand. De brandweer kent een zogenoemde 'meetplanorganisatie' die zo snel mogelijk metingen uitvoert. Daarnaast is er een droneteam dat maximaal dertig minuten na een incident ingezet kan worden. Op die manier wordt zo snel mogelijk belangrijke informatie verzameld, zodat we inwoners tijdens een incident zo snel mogelijk van de juiste informatie kunnen voorzien.

Het gaat over de veiligheid maar we maken ons ook ernstige zorgen over de gezondheid. Mensen hebben veel longklachten die wij kennen en ook ziektes komen voor. Is er een onderzoek naar de ziekteklachten in dit gebied?

GGD Zuid Limburg: Er is geen onderzoek naar de ziekteklachten in de omgeving van Chemelot. De GGD doet iedere 4 jaar onderzoek naar de ervaren gezondheid van de Limburgers. Resultaten hiervan op gemeenteniveau worden gepubliceerd op de website <https://www.gezondheidsatlaszl.nl/>. Onderzoek naar het daadwerkelijk voorkomen van (long)ziektes in de omgeving van Chemelot is er op dit moment niet.

Evalueren jullie dit soort webinars met de deelnemers?

RIVM & VRZL: Vanwege het eenmalige karakter van dit webinar is dit webinar niet geëvalueerd met de deelnemers.

Producten gaan op transport. Hoe zit het met de risico's van A naar B? Is de veiligheid gewaarborgd?

RIVM: Er zijn risico's verbonden aan het vervoer van gevaarlijke stoffen. Bij een ongeval kunnen gevaarlijke stoffen vrijkomen. Dit kan leiden tot onveilige situaties. Voor een goede balans tussen het vervoer van gevaarlijke stoffen en de veiligheid van omwonenden is het Basisnet ontwikkeld. In Nederland nemen we daarmee extra veiligheidsmaatregelen bovenop [Europese wetgeving](#). Het Basisnet is een landelijk aangewezen netwerk voor het vervoer van gevaarlijke stoffen en stelt eisen aan zowel het vervoer van gevaarlijke stoffen als aan de omgeving. Langs de transportassen zijn risicoplafonds vastgesteld die aangeven hoe groot het risico mag zijn op een bepaalde afstand vanaf de transportas. Het vervoer van gevaarlijke stoffen moet binnen deze risicoplafonds blijven. Daarnaast stelt het Basisnet beperkingen aan de ruimtelijke ontwikkeling rond de transportassen.

Kunt u mij aangeven wat je moet doen indien een tank op Tankenpark-3 ontploft (1% letaliteit op 3 km afstand). Je hebt gewoon geen tijd om iets te doen bij zo'n explosie.

VRZL: Uit het RIVM-onderzoek blijkt dat de meeste mensen niet weten wat ze moeten doen ten tijde van een incident. Ze weten bijvoorbeeld niet hoe ze zichzelf in veiligheid moeten brengen, of waar ze terecht kunnen voor meer informatie. In het communicatieplan beschrijven we op welke manier we deze kennis willen vergroten. Er zijn uiteraard veel verschillende scenario's die op Chemelot tot een incident zouden kunnen leiden. Sommige scenario's zijn echter waarschijnlijker dan andere, en ook de impact van de scenario's verschilt. In de communicatie zal er aandacht zijn voor de meest waarschijnlijke scenario's. Uiteraard zal dan ook toegelicht worden wat je moet doen bij dat type scenario.

De term ‘lekkages’ is al even aan de orde geweest. Hoe is het met chemische componenten die in het oppervlaktewater geloosd worden i.v.m. de inname van water? Er is een onveilig gevoel bij de inwoners.

VRZL: De kwaliteit van het drinkwater wordt in onze regio gecontroleerd door onze partner WML. Voor vragen over de kwaliteit van het drinkwater verwijzen we je graag naar hen door.

Dit betreft niet het onderzoek, maar de samenwerking tussen Chemelot en partijen tijdens crisis; zou het niet passend zijn om met Belgische en Duitse zijde afstemming te zoeken?

VRZL: Onze meldkamer werkt momenteel al veel samen met de meldkamers van de grensgebieden van België en Duitsland. In deze samenwerking zetten we in op het actief delen van belangrijke informatie met elkaar en gebruik en inzet van materialen die nodig zijn. Ook gebruiken we het contact met de andere meldkamers om bestuurders te betrekken. We zoeken continu de samenwerking op met Chemelot en partijen rondom Chemelot.